

ਸੰਦੀਪ ਮੌਦਗਿਲ ਜੇ.

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ - ਜਵਾਬਦਾਤਾ

2014 ਦਾ ਸੀਆਰਆਰ ਨੰਬਰ 1979

25 ਅਗਸਤ, 2022

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ, 1973—S.299(1) ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872—S.406—ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਗੌੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਅਪੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ- ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ- ਰੱਖੀ ਗਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੌਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸਮੂਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਭਗੌੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ, ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 406 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੋਰੇਸੋ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਰੀਖਣ ਧਾਰਾ 299 (1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 10)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ ।

ਸੁਭਮ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਸੰਦੀਪਮੋਦਗਿੱਲ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ 20.05.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ 28.03.2011 ਨੂੰ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ

(2) ਇਸਤਗਾਸਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 09.03.1998 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਮੈਨੇਜਰ (ਡੀ) ਐਫਸੀਆਈ, ਐਫਐਸਡੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ-2 ਵੱਲੋਂ ਐਸਐਸਪੀ ਦਫਤਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲ, ਭੱਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਐਫਸੀਆਈ ਦੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। , ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਇਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਕਿ ਐੱਫ.ਸੀ.ਆਈ. ਨੇ 02.11.1994 ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲਜ਼ ਨਾਲ ਫਸਲੀ ਸਾਲ 1994-95 ਲਈ ਝੋਨਾ ਆਪਣੀ ਮਿੱਲ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 3393=2204-53-000 ਝੋਨਾ ਸੀ. ਸੁਪਰ ਫਾਈਨ ਅਤੇ 441=283-70-000 ਕੁਇੰਟਲ ਝੋਨਾ ਆਮ ਲਈ 68% ਦੀ ਝਾੜ ਦਰ 'ਤੇ ਅਤੇ 9 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਸੁਪਰਫਾਈਨਟ ਮਿਲਿੰਗ ਦਰ 'ਤੇ 66½% ਦੀ ਝਾੜ ਦਰ 'ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਚੌਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿੱਲ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ਮੈਸਰਜ਼ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲਜ਼ ਨੇ 1512=1435- 62-400 ਕੁਇੰਟਲ ਚਾਵਲ ਸੁਪਰਫਾਈਨ ਅਤੇ 00 ਕੁਇੰਟਲ ਡਲਿਵਰ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਦੀ ਮਿੱਲ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਕੁੱਲ ਝੋਨੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਚੌਲ ਆਮ ਹਨ। ਮੈਸਰਜ਼ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਰਾਈਸ ਮਿੱਲਜ਼ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਬੇਰਾਈਸ ਮਿੱਲ') ਨੇ 1-16-400 = 2 ਮੀਟਰ/ਸੈਕਿੰਡ ਕੁਇੰਟਲ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਝੋਨਾ ਸੁਪਰਫਾਈਨ ਅਤੇ 283-700-000 qtls = 441 m/s qtls ਝੋਨਾ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ ਝੋਨੇ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਝੋਨੇ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਾਰਦਾਨੇ ਦੇ ਝੋਨੇ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਮਿਲਿੰਗ ਚਾਰਜਿਜ਼/ਸਟਿਚਿੰਗ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਰਕਮ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚੌਲ ਮਿੱਲ ਤੋਂ 1,06,539-34 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1998 ਦੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 252 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 09.07.2007 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 406 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ 07.07.2005 ਨੂੰ ਪੀ.ਓ. ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ 25.11.2010 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 28.03.2011 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 406 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ

28.03.2011 ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 20.05.2014 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਵਤਾ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 299(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

299. ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ।

(1) ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਭਗੌੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਤਕਾਲ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਜੇ ਕੋਈ) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ 'ਤੇ, ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ, ਖਰਚ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਗੈਰਵਾਜ਼ਬ ਹੋਵੇਗੀ।

(5) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਕਤ ਭਗੌੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਸੇ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਉਰੋ ਬਨਾਮ ਅਬੂ ਸਲੇਮ ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਐਨਆਰ¹ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ

ਬੱਤਰਾ ਬਨਾਮ ਸੀਬੀਆਈ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ।².

(6) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 406 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਸਨ, ਇਸਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਸਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਮਾਂ

(7) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

(8) ਮੈਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(9) ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਜੇ ਮੂਲ ਨੁਕਤਾ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਓਨੀ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਰ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਂਚੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ/ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ।

(10) ਮੈਨੂੰ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 299 (1) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਭਗੌੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਰੰਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ, ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਹਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 406 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੋਰੇਸੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਰੀਖਣ ਧਾਰਾ 299 (1) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(11) ਜੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪੱਖ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਝੋਨਾ ਅਤੇ ਆਮ ਝੋਨਾ ਸੌਪਣ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪੀ.ਏ. ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਤਾਂ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਝੋਨੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 406 ਤਹਿਤ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, Ex.PW3/F ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਕਾਇਆ 'ਨਿਲਾ' ਰਿਹਾ।

(12) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 20.05.2014 ਦੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼/ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਮਤੀ ਜੰਡ ਡਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ